

İstiklâl mehakimi kanunu

No.
249

BİRİNCİ MADDE — İcra Vekilleri Heyetince gösterilecek lüzum ve Büyük Millet Meclisince ekseriyeti mutlaka ile verilecek karar üzerine icabeden mahallerde İstiklâl mahkemeleri teşkil olunur.

İKİNCİ MADDE — Bu mahkemeler Büyük Millet Meclisinin ekseriyeti mutlakası ve reyi hafi ile kendi âzası meyanından müntahap bir reis ve iki âza ve bir müddeiumumiden teşekkül eder. Ancak heyeti mahkemeye tari olacak noksanın ikmalini teminen ayrıca bir âza daha intihap olunur.

ÜÇÜNCÜ MADDE — İstiklâl mahkemelerinin vezaifi berveçhi âtidir:

A) Muvazzaf ve gönlü ile hizmeti askeriyeye dahil olupta firar edenler ve firara sebebiyet verenler ve firari derdest ve sevkinde tekâsül gösterenler ve firarileri bilihtiyar ihfa ve iaşe ve ilbas edenler hakkında Ceza kanunnamesiyle askerî kavanininde muayyen cezayı hüküm ve esbabı muhaffefe ve müşeddede mevcut olduğu takdirde yalnız bu fıkradaki ceraimen munhasır olmak üzere tensip edeceği diğer güna mukarreratı ittihaz eylemek;

B) 29 nisan sene 1336 tarihli Hiyaneti vataniye kanununun muhtevi olduğu ceraimi;

C) Devletin emniyeti hariciye ve dahiliyesini ihlâl edenler hakkında Ceza kanununun birinci babının birinci ve ikinci fasıllarında muharrer ceraimi;

D) Askerî ve siyasi casusluk ve suikast siyasi ve asker ailelerine taarruz ve tecavüz ceraimi;

H) Seferberlikte tedariki vesaiti nakliye komisyonlarının suiistimalât ve müsanahatı hakkında Askerî ceza kanununa müzeyyel 12 şevval 1332 ve 21 ağustos 1330 tarihli kanunu muvakkatin birinci maddesini muaddil 28 rebiyülâhır 1332 ve 2 mart 1331 tarihli kanunda musarrah ceraimi rüyet etmek;

K) İhtilâsta bulunan, rüşvet alan bilûmum memurini mülkiye ve askeriyeyi ve bunlara hangi sınıftan olursa olsun iştirak ve vesatet eyliyenleri;

S) Nüfuzu memuriyetinden istifade ederek halka zulüm ve işkencede bulunan memurini mülkiye ve askeriyeyi muhakeme etmek.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Büyük Millet Meclisi lüzum gördüğü istiklâl mahkemeleri için üçüncü maddede muharrer vezaiften bir kısmının istisnasına karar verebilir.

BEŞİNCİ MADDE — İstiklâl mahkemelerinin idamdan gayri hükümleri katî olup infazına, bilûmum kuvayı müselleha ve gayri müsellehai Devlet memurları. İdam hükümleri Büyük Millet Meclisince bilûmum mesailerle tercihan tetkik ve tasdik olunduktan sonra infaz olunur. Şu kadar ki müstacel ve müstesna hal ve amanda idam hükümlerinin dahi Meclisçe tasdik edilmeksizin infazına Meclis kararıyla mezuniyet verilebilir.

ALTINCI MADDE — İstiklâl mahkemeleri kararlarına bu mahkeme müddeiumumisinin hakkı itirazı vardır. Müddeti itiraz yevmi tefhimin ferdasından itibaren üç gündür ve itirazı vâkı Büyük Millet Meclisince katiyen hallolunur.

YEDİNCİ MADDE — İstiklâl mahkemesi heyetleri her altı ayda bir intihap olunur ve bu müddetin hitamından evvel heyet tamamen veya kısmen meclis ka-

rariyle tebdil edilebileceği gibi esbabı teşkilin zevaliyle faaliyeti dahi tatil olunur.

SEKİZİNCİ MADDE — Müddeiumumiler işbu kanun ahkâmına tevfikân muttali olacakları ceraim hakkında takibatı kanuniyede bulunurlar.

Tevkif ve tahliye kararlarında müddeiumumilerin mütalâası alınmadıkça tev-kif ve tahliye yapılamaz. İstiklâl mahkemelerinin vasıtai muhabere ve tebliğ ve tebellüğü müddeiumumileridir.

İstiklâl mahkemelerinin mukarreratının infazı hususunda kuvvei müselleha ve gayri müsellehaya müddeiumumiler âmirdir.

DOKUZUNCU MADDE — İstiklâl mahkemelerinin evamir ve mukarreratını infaz etmeyenler veya infazda taallül gösterenler müddeiumumilerinin talep ve sevki üzerine aynı mahkemeler tarafından tahtı muhakemeye alınırlar.

ONUNCU MADDE — İstiklâl mahkemeleri Askerî ceza kanununun yedinci fas-lındaki hukuku emiriyeden maada hukuku şahsiyeye hükmedemezler.

ON BİRİNCİ MADDE — İstiklâl mehakimi ile mehakimi sair arasında tahad-düs edecek ihtilâfı merci Türkiye Büyük Millet Meclisi Adliye encümenince bil-cümle umuru takdimen hallolunur.

ON İKİNCİ MADDE — Her istiklâl mahkemesi ketebe ve müstahdemin maa-şatı asliyesi şehrî yüz lirayı geçmiyecektir.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Her istiklâl mahkemesi ayda bir defa Heyeti Umü-miyeye hulâsai hüküm ve mesai cetveli göndermeğe mecburdur.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Firariler hakkındaki 11 eylül 1336 tarihli kanun ile İstiklâl mahkemeleri kanununun birinci maddesine müzeyyel 26 eylül 1336 ta-rihli kanun ve firariler hakkındaki 11 eylül 1336 tarihli kanunun 2 nci maddesini muaddil 6 rebiyülevvel 1339 ve 28 teşrinisani 1336 tarihli kanun mülğadır.

ON BEŞİNCİ MADDE — İşbu kanun tarihi neşrinin ferdasından itibaren mer'idir.

ON ALTINCI MADDE — İşbu kanun Büyük Millet Meclisi tarafından icra olunur.

31 temmuz 1338 ve 4 zilhicce 1340

	Tarih	No.	Makam
Büyük Millet Meclisi Riyasetinden tebliği	1 ağustos 1338	1274	İcra Vekilleri Heyeti Ri-yasetine
Meclis zabıt ceridelerindeki müzakerat fi-hristi	Cilt 22	Sayfa 33:67,78:101,101:108	
İşbu kanunun alâkadar olduğu diğer kanun-lar		21,28,65,335	